

Könyvjelző

Tersánszky J. Jenő:

„Egy biciklifék története“

Tersánszky új könyve is könnyed, mulatságos, fölényes humorú — árad belőle a vérbeli íróra jellemző mesélő kedv. Történetét az író életének egy rövid epizódja szolgáltatja. Egyetlen mondatban össze lehet foglalni: új kerékpárján tökéletesíti a féket, de találmányát hasztalan próbálja szabadalmaztatni és értékesíteni. Tersánszky művészetére jellemző, hogy ezt az írói szempontból soványnak tűnő tényállást hogyan tudja megtölteni léttel. A biciklifék körüli herce-hurca közben kitűnően megfigyelt alakok raja rajzoldódik elénk: képviselő, bürokrata, ember-séges hivatalnok, pesti suhanc, gyöngédszívű, csinos munkáslány, félbolond feltaláló, ügyvéd, mulakatos — és nem utolsósorban maga az író, aki fölényes vállrándítással ítéli el a kapitálista világ dzsungeltörvényeit, és azt képzei, hogy ezzel máris teljes testével, lelkével kívülkerült hatósugarain. Tersánszky ebben a könyvben is mestere a jellemzésnek,

Az „Egy biciklifék története“ a maga kisserűségében is nagyon igényes. Itt nemcsak a kitűnő, egyéni, sziporkázó stílusra gondolok, nemcsak arra, hogy egyszerűen mutat be bizonyos típusokat és írói, emberi magatartást, hanem főként arra, hogy magától

Györfly István:

„Nagykunsági krónika“

Györfly István az Alföld néprajztudósa volt. A „Nagykunsági krónika“ egyik leghíresebb munkája, melyben színesen, hangulatosan írta le a már letűnt ösfoglalkozásokat és egykori művelőiket. Régi népkultúránk nincseit, házfarmákat és viseleteket, népi táncokat és népi zenét elevenít fel érdekesen művének lapjain. Télen-nyáron rideg gulyá-jukkal szabadban élő szilaj pásztorok; a mocsárvilág lakói: pákások, rákások, piócások, madarászok régmárványult emlékeiket idézi a tudós szerző. Feleletet ad arra, hogy miképpen lakhatott ár-

értetődő természetességgel ábrázolja a találmányok, a feltaláló kisemberek reménytelen, kiszolgáltatott sorsát a tőkés mammut-vállalatok, panamák, bürokratikus labirintusok birodalmában. Az olvasó, Tersánszky írásművészetének humoros kedvességében elmerülve, egyúttal végez ezzel a kis könyvvel (legfeljebb a kitérőket sokallja kissé) és csak miután befejezte, veszi észre: mennyi mondanivaló kisebb-nagyobb igazság rakódott le benne.

Eörsi István

(Magvető Könyvkiadó)

területeken és lápokon évszázadokon át a kun nép, hiszen még három emberöltője sincs, hogy végleg megzaboláztuk az ottani vad természetet.

Györfly erőteljes képet fest a pásztorokokról, vidám szívvel írja le ennek műszavait, ismerteti a tolvajlás nagyszámú ígéit, a nők szavatyolását (pletykálkodását) és a bírásokodás tájkifejezéseit; s azt is, milyen eréllyel lépett fel a hatóság e távoli századokban a káromkodás és részegeskedés ellen — mindezt derűsen és mosolytápláltan.

(agárdi)

(Szépirodalmi Könyvkiadó)